

Att. Forslag til kutt i finansiering til bibliotekarstillinger

Nedenfor finnes en samlet tilbakemelding fra mange FAU' styrer på ulike barne- og ungdomsskoler i kommunen. Tilbakemeldingen gjelder Rådmannen sin innstilling til budsjett der det foreslås 10% kutt i stilling til kommunens skolebibliotekarer i 2019, øket til 20% kutt i 2020. Dette begrunnet i innfasing av digital skolehverdag og utrulling av nettbrett til alle kommunens elever.

Alle FAU' styrene stiller seg uforstående til kommunens argumenterte sammenheng mellom innfasing av digital skolehverdag og kutt i skolebibliotekarstillinger. For det første representerer skolebibliotekaren og skolebiblioteket mye mer enn en tjeneste som låner ut papirbøker, og for det andre så egner ikke nettbrettet seg som et leseverktøy og er således ikke i stand til å erstatte papirboken. I den nedenstående går det gjennom noen aktuelle problemstillinger i denne sammenheng.

- (i) Skolebiblioteket og skolebibliotekaren har en svært viktig rolle for å fremme leseglede og leseferdigheter samt skape grobunn for gode evner til å tilegne seg kunnskap via lesing**
- a. Skolebiblioteket fungerer som en fysisk arena både for de elevene som sliter med lesing, og for de som mestrer lesingen meget godt og har stor interesse av litteratur. For begge gruppene fungerer skolebibliotekaren som en kunnskapsrik konsulent og ressurs for å kunne anbefale rett bok/fakta for både oppgaveskriving, lesestring, forståelse og eventuelt utfordring.
 - b. Skolebiblioteket er ofte skolens nav. Bibliotekaren ser hver enkelt elev. Hver enkelt elev får råd og hjelp til hvilke bøker som anbefales akkurat deg som elev, med dine interesser, ferdigheter og ønsker. Her kommer også elever som av en eller annen grunn ikke kan delta i fysisk aktivitet eller undervisning. Hit kommer de som vegrer seg for å gå på skolen og som opplever biblioteket som litt mindre truende. Biblioteket får besøk av elever som sliter hjemme og som trenger litt ekstra ro og oppmerksomhet. De elevene som har spesielle behov bruker også biblioteket som en avveksling til hverdagen. Ved nedbygging av skolebibliotektjenesten vil hver enkelt elev bli mindre sett og de vil, i større grad, møte en stengt dør.
 - c. Bibliotekaren som ressurs og viktigheten av et fysisk bibliotek blir ikke mindre selv med full innfasing av «digitalt bibliotek» og utlån av «e-bøker», og undergraver således fullstendig kommunens forsøk på å skape en sammenheng der innfasing av digital skolehverdag minimerer behovet for skolebibliotekarer.

- d. Behovet for kildekritikk har vel aldri vært større enn nå. Både det mediale og politiske landskapet er mer polarisert enn på lenge, informasjonsbarrierer bygges ned, og sosiale medier fungerer som plattformer for lynrask distribusjon av «nyheter» og «fakta», der skillet mellom ytringer og nøytralt redaksjonelt innhold er på vei til å viskes ut. I denne sammenheng tror vi skolebibliotekaren er en ypperlig ressurs for å guide, gi råd, og lære opp elevene til hvordan man øker selvbevisstheten og fokuset rundt egen kildekritikk. Noe som selvsagt også er viktig i det daglige skolearbeidet der google-søk erstatter en stadig større andel av lærerbøkene.

(ii) Digitalt bibliotek og nettbrett som leseverktøy

- e. Prosjektet «digital skolehverdag» er ungt. Bortsett fra Rambøll-rapporten fra våren 2018, finnes det lite empiri på sammenhengen mellom økt læring og bruk av nettbrett. Rapporten viser også kun noen få signifikante sammenhenger. Både subjektive meninger og forskning spriker i grad av entusiasme for innfasingen av «nettbrett-skole», men en ting det virker som det råder en viss form for konsensus om, er at man burde, så godt det lar seg gjøre, prøve å begrense barnas «skjermtid» (både med tanke på ergonomi og øyne). Kommunens forslag innebærer det motsatte ved at barna heller oppfordres til mer nettbrett-bruk ved at også lesing av bøker skal skje på nettbrettet.
- f. Kommunens valgte produkt for nettbrett er iPad. Med tanke på det sterke lyset i iPaden råder det tvil om dette er et egnet verktøy for lesing over lengere tid (særlig når det er mørkere i omgivelsene). Det er derfor et produkt som Kindle har fått en så ståt utbredelse som det har som langlesingsverktøy – fordi det er en helt annen skjermteknologi og ikke har den samme sterke bakgrunnsopplysningen.
- g. Utvalget av elektroniske bøker er i dag begrenset. Vi er alle enige om at vi beveger oss inn i en digitalisert verden, men per i dag er ikke «e-bok-biblioteket» noe i nærheten av å kunne erstatte det fysiske, og uten betydelige investeringer i lisenser vil det heller ikke være det de nærmeste årene.

(iii) Overordnede betraktninger

- h. Ved fremleggelse av forslag til statsbudsjett 8. oktober 2018 uttalte kulturministeren: *«I 2019 skal norsk litteratur bli løfta til nye høyder, der leselyst og kvalitet for de viktigste leserne våre, nemlig barn og ungdom, blir helt sentralt»*. Dette vil ikke kommunen innfri ved å svekke skolebibliotekstilbudet og bibliotekarene
- i. FAU' styrene i kommunen har ikke satt seg inn i kommunens økonomi til å se på hva dette tiltaket vil medføre i reduserte kostnader til skolebibliotekstjenesten, ei heller hva midlene heller skal brukes på. Vi har heller ingen informasjon om hva fullstendig innfasing av e-bibliotek vil koste, men det fremstår som et

«sparetiltak» der selve tjenesten blir vesentlig mere rammet enn hva den sparte ressursbruken skulle tilsi.

- j. Det viktigste av alt: Tjenestens brukere - Kommunes barn og ungdommer - vil ha og ønsker skolebiblioteket og dets bibliotekar, heller mer enn mindre

FAU' styrene er svært bekymret for det foreslått tiltaket. Som vi har argumentert for finnes det ingen sammenheng mellom innfasing av «digital skolehverdag» og redusert behov for skolebibliotekarstillinger, ei heller er elevene utrustet med rett verktøy for «digital langlesing». På bakgrunn av dette anbefaler FAU's styrene Sektorutvalget for barn og unge til å avvise Rådmannen sitt forslag til kutt i finansiering av skolebibliotekarstillinger.

Vennlig hilsen

FAU Anne Krefting skole

Ved Lynda Kynell

FAU Løkeberg skole

Ved Bjarne Plassen

FAU Hauger skole

Ved Roger Hauvik

FAU Lommedalen skole

Ved Kenneth Dirchen

FAU Levre skole

Ved Trine Pande-Rolsen

FAU Stabekk skole

Ved Ingeborg D. Aksnes

FAU Ramstad Ungdomsskole

Ved Sigurd Mathiesen

FAU Høvik skole

Ved Lynda Haig Thoresen

FAU Høvik Verk s

Ved Kathrine Haugaard

FAU Blommenholm skole

Ved Lene Arnoldsen Lamark

FAU Bekkestua Ungdomsskole FAU Haug skole

Ved Bergliot Lie

Ved Trine L. Asklund

FAU Jar skole

Ved Nicolay Moulin